Antwoorden op technische vragen van CDA
over agendapunt 8:

Keuze financiering toekomstig streekomroep Hart van Brabant vanaf 2028

Vraag 1: **De positie van Heusden**

De nieuwe streekomroep krijgt een omvangrijk verzorgingsgebied met negen gemeenten. Heusden ligt aan de rand van dat gebied. Hoe kan het college waarborgen dat onze gemeente, inclusief de kleinere kernen, voldoende journalistieke aandacht krijgt en niet ondersneeuwt in de berichtgeving over de grotere gemeenten? En hoe gaan we dat straks objectief beoordelen?

Antwoord:

Vanaf 1 januari 2028 ligt het formele, wettelijke toezicht op het functioneren van de streekomroepen (voorheen lokale omroepen) primair bij het Commissariaat van de Media.

Om te waarborgen dat de eigen gemeente en de kleinere kernen niet ondersneeuwen binnen de grotere streekomroep, moet het college gebruikmaken van de instrumenten die de Wet versterking lokale publieke omroepen biedt:

1. In te zetten op de wettelijke PBO-vertegenwoordiging: Onder de vernieuwde Mediawet is vastgelegd dat elke gemeente binnen de streek verplicht door minimaal één lid vertegenwoordigd moet zijn in het Programmabeleidbepalend Orgaan (PBO) van de streekomroep. Daarmee blijft de verbinding met alle deelnemende gemeenten geborgd.

2. Het streekbeleidsplan: Bij de vorming van de streekomroep stelt de omroep een vijfjarenbeleidsplan op. Dit vijfjarenplan en de statuten van de streekomroep dienen gericht te zijn op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die leven in het lokale verzorgingsgebied.

3. Gebruik te maken van het adviesrecht: Gemeenteraden behouden een belangrijke adviestaak bij de aanwijzing van de streekomroep. Elke 5 jaar adviseren zij over het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) en de lokale verankering van de omroep. Alle gemeenten binnen de streek brengen hun advies uit.

   Als blijkt dat de omroep de kleinere kernen structureel verwaarloost, kan de raad (gevoed door het college) een negatief advies uitbrengen over de lokale verankering.

   Het nieuwe coördinatieorgaan NLPO adviseert over het concessiebeleidsplan en de begroting. Beide adviezen (van de gemeenten en van de NLPO) wegen even zwaar. Het Commissariaat voor de Media neemt vervolgens het definitieve aanwijzingsbesluit.

   Het objectief beoordelen van de berichtgeving kan door:

   1. **Kwantitatieve spreidingsanalyse (Nieuwsmonitor):** Het PBO brengt jaarlijks een verslag uit. De gemeente kan via haar PBO-vertegenwoordiger verlangen dat er in de jaarverslagen een harde verdeling wordt opgenomen van de berichtgeving: hoeveel procent van de items, artikelen en reportages ging specifiek over de kernen buiten de hoofdplaats?

2. **Kwalitatieve prestatie-indicatoren (KPI's):** In het streekbeleidsplan worden doelen geformuleerd. Objectieve maatstaven zijn bijvoorbeeld:
    a. *Aanwezigheid bij de lokale democratie:* Is er bij belangrijke raads- of commissievergaderingen van álle deelnemende gemeenten verslaggeving geweest?
    b. *Bereik en participatie:* Worden er structureel burgers of verenigingen uit de kleinere kernen aan het woord gelaten?

Daar wil het college aan toevoegen dat onze huidige lokale omroep Langstraat Media een substantiële bijdrage levert in de uitvoering van de wettelijke opdracht in de vorm van hun beschikbare vrijwilligers en studio in Waalwijk. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Goirle en Gilze en Rijen, waarvan de lokale omroepen voortijdig uit het overleg zijn gestapt en daarmee de verbinding met lokale contacten zijn verbroken. Deze zullen door de nieuwe streekomroep opnieuw gecreëerd moeten worden.

Vraag 2: Aanvullende financiering

Vanaf 2028 wordt de wettelijke journalistieke taak rechtstreeks door het Rijk gefinancierd. Toch houdt het college € 21.500 structureel beschikbaar voor eventuele aanvullende financiering. Welke concrete criteria hanteert het college om vast te stellen dat extra financiering noodzakelijk is, en welke aantoonbare meerwaarde moet daar voor onze inwoners tegenover staan? Zeker nu uit het voorstel blijkt dat de juridische mogelijkheden om aanvullende activiteiten te financieren beperkt zijn.

Hebben de andere acht gemeenten al aangegeven of zij voornemens zijn vanaf 2028 aanvullende middelen beschikbaar te stellen? Zo ja, om welke bedragen gaat het en op welke uitgangspunten zijn deze gebaseerd?

Antwoord:

Overgaan tot aanvullende financiering kan gebeuren als blijkt dat de nieuwe streekomroep het financieel niet redt met de door het Rijk verstrekte subsidie. In dat geval kunnen wij als gemeente niet alleen financieel bijspringen. Hiervoor hebben we met de andere gemeenten uit onze streek Hart van Brabant nog geen afspraken gemaakt.
Een andere, meer lokale reden kan zijn, dat we het als gemeente van belang vinden dat er media-aandacht is voor specifieke gebeurtenissen die zeer relevant zijn voor onze inwoners.

De mogelijkheden hiervoor zijn inderdaad beperkt, omdat de wettelijke mediaopdracht breed wordt uitgelegd. Alles wat samenhangt met de journalistieke taak van de omroep (inclusief faciliteiten, studio's en journalistieke fte's, raadsvergaderingen en -verkiezingen, en verslaglegging van evenementen als Koningsdag of grote herdenkingen) valt onder de wettelijke taak. Er is nog wel ruimte voor een opdracht om media-aandacht te vragen voor bijvoorbeeld de opening van een school.

De overige deelnemende gemeentes gaan, met uitzondering van de gemeente Tilburg, geen aanvullende financiële middelen ter beschikking stellen. Hoeveel Tilburg beschikbaar gaat stellen en in welke vorm – een gemeentelijke subsidie of opdracht, en waarvoor - is nog niet bekend.